Vlaanderen
is milieu

Onttrekking van water uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten: wetgeving + e-loket

webinar, 29 juni 2021

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Nieuwe wetgeving

- **Vroeger:**
  - → Burgerlijk wetboek art 644 + 645:
    - × *Oevereigenaars (= “aangelanden”) hebben het recht om water te benutten uit een onbevaarbare waterloop voor toepassing in landbouw, huishouden en industrie op de grond die aansluit bij de oever.*
    - × *Bij het onttrekken van water mag geen afbreuk gedaan worden aan de rechten van de lager gelegen oevereigenaars.*
  - → Gemeentedecreet + provinciewet: veiligheid
    - × *Besluiten tijdelijk verbod bij droogte en waterschaarste*
- **Nu:**
  - → Wet onbevaarbare waterlopen + uitvoeringsbesluit

Waar en door wie?

- **Waar** kan water onttrokken worden en **door wie:**
  - → Door aangelande op **eigen perceel** (eigendom/in pacht)
  - → Door iedereen aan **openbare weg**
  - → Op **perceel van derden mits toelating** gebruiker

Algemene voorwaarden

- op **duurzame wijze** omgaan met het onttrokken water en **rationeel gebruik** van het water
- gebruik van de **best beschikbare technieken (BBT)**
- de minister kan **codes van goede praktijk** goedkeuren
- **geen schade** aan derden

Geen kwaliteitsgarantie

- Het bekomen van een onttrekkingsticket biedt de onttrekker **geen garanties over de kwaliteit** van het te onttrekken water.
- De **onttrekker** zorgt ervoor dat het onttrokken water alleen wordt aangewend **voor toepassingen waarvoor dat toegestaan is.**

Waterkwaliteit raadpleegbaar op www.vmm.be
Vragen over PFAS/PFOS in waterlopen: info@vmm.be

Tijdelijke onttrekkingen: meldingsplicht

- **Meldingsplicht aan de bevoegde waterbeheerder voor de onttrekkering uit onbevaarbare waterlopen en publieke grachten, behalve voor:**
  - → **weidepompen** gebruiken om dieren te drenken
  - → **spuittoestellen** vullen om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken, op voorwaarde dat de gebruiker van de toestellen dusdanig te werk gaat dat er geen risico op puntverontreiniging is
  - → een water- of aalton van **maximaal 10 m³** vullen
  - → **zonnepompen** voor weidevogels en de pompen voor **veedrinkpoelen**
- **Controle door waterbeheerder op volledigheid (48u)**
- **Maximaal 1 maand geldig**

Permanente onttrekkingen: machtiging

- **Machtiging (en/of stedenbouwkundige vergunning) voor vaste inrichtingen:**
  - → Waterbeheerder kan voorwaarden bepalen
  - → Watertoets
  - → Natuur: impact op SBZ/VEN/…

Registratie onttrokken hoeveelheden

- **Debietsmetingssysteem verplicht, behalve voor:**
  - → een onttrekking bestaande uit een **weidepomp** om dieren te drenken;
  - → een onttrekking om een **spuittoestel** te vullen om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken;
  - → een onttrekking om een **water- of aalton van maximaal 10 m³** te vullen;
  - → een onttrekking met behulp van een pomp om een of meerdere haspels te voeden met een **effectief debiet kleiner dan 10 m³ per uur**. Indien de pomp meerdere haspels voedt, telt het effectief debiet van de gezamenlijke haspels;
  - → **zonnepompen** voor weidevogels en pompen voor **veedrinkpoelen**.
- **Verplichte registratie debiet:**
  - → Melding: **Binnen 15 dagen na einde** van onttrekkingsperiode
  - → Machtiging: **Jaarlijks voor 15 maart**

Onttrekkingsverboden of – beperkingen door gouverneur

- **Bij waterschaarste of droogte:**
  - → Op voorstel van CIW of een waterbeheerder
  - → Motivatie: doelstellingen Decreet Integraal Waterbeleid
- **Permanent:**
  - → Na advies van CIW
  - → Motivatie: doelstellingen Decreet Integraal Waterbeleid

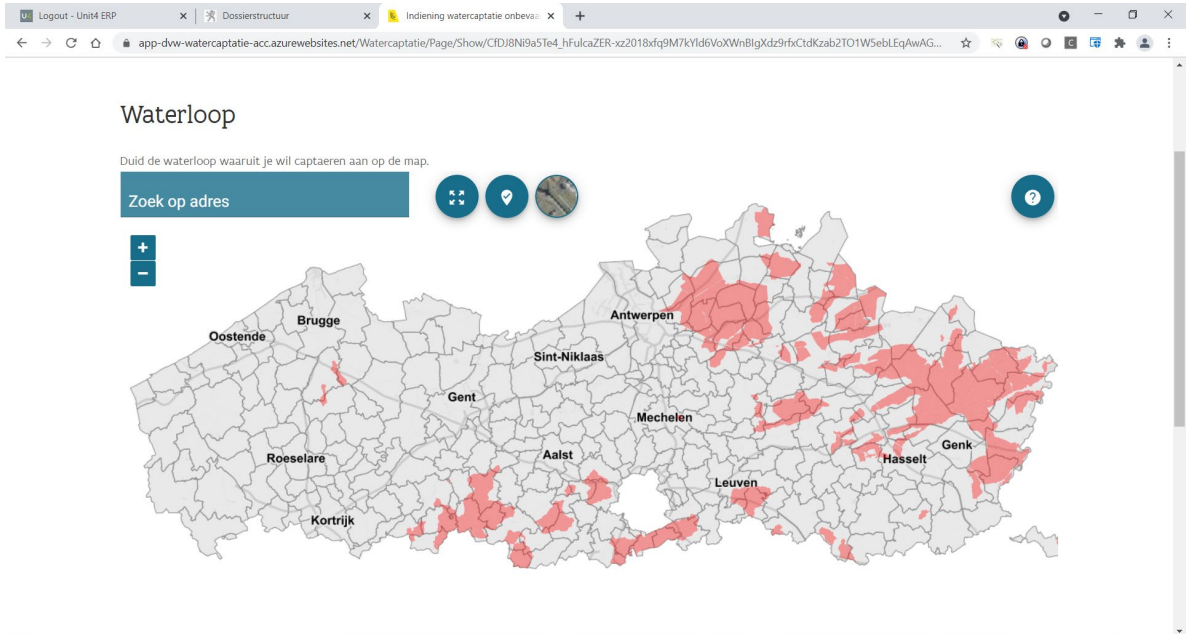

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Handhaving

- DABM titel XVI van toepassing voor wet onbevaarbare waterlopen
  - → Instrumenten milieuhandhaving kunnen ingezet worden voor handhaving wateronttrekkingen
  - → Bevoegdheid handhaving Wet Onbevaarbare Waterlopen:
    - × VMM: categorie 1, 2, 3 en publieke grachten
    - × Provincies: categorie 2, 3 en publieke grachten
    - × Lokale toezichthouders: categorie 3 en publieke grachten

E-loket: samenwerking

- **1 loket voor alle waterlopen:**
  - → Bevaarbare waterwegen
  - → Onbevaarbare waterlopen
- **Uitwerking op basis van bestaande loket De Vlaamse Waterweg**
- **Samenwerking beheerders onbevaarbare waterlopen (VVP, VVPW, VVSG en VMM)**
- **Financiering VMM en provincies**

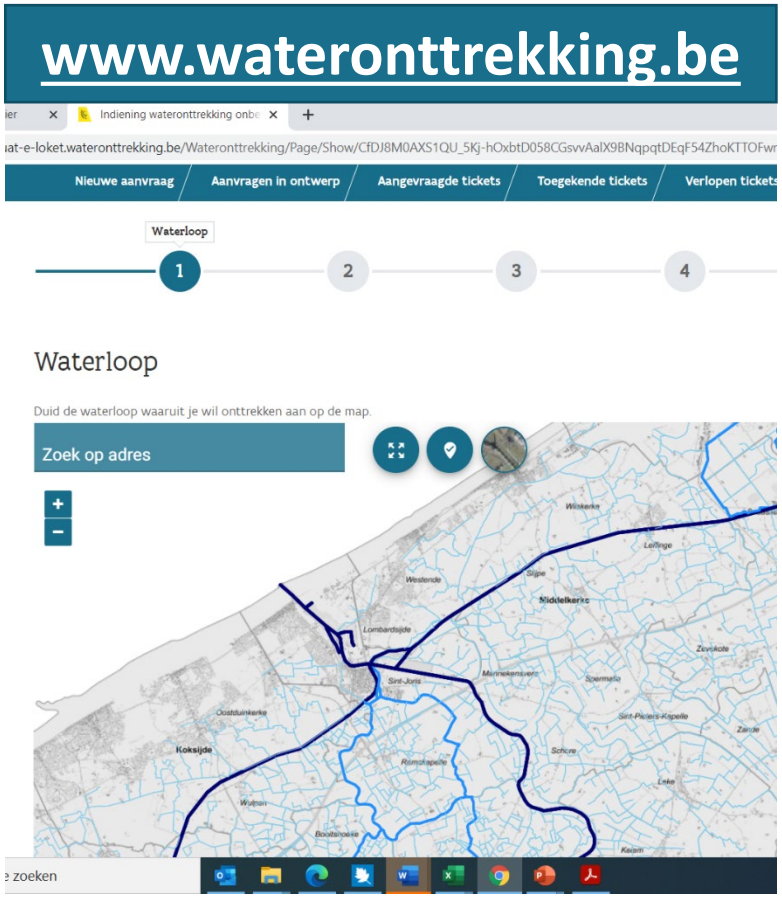

E-loket: uitgangspunten

- **Gebruiksvriendelijk** voor onttrekker en waterbeheerder
- Bepalingen **uitvoeringsbesluit** is basis voor werkwijze e-loket
- 1 werkwijze: **dezelfde voor elke waterbeheerder**
- Zowel voor **melding (1 maand)** als **machtiging (permanent)**
- Onttrekker moet maar **1 keer** info bezorgen (data-uitwisseling met heffingenloket)
- Mogelijkheid tot het **informeren van onttrekkers** bij een onttrekkingsverbod en calamiteiten
- **Veiligheid**: inloggen via toegangs- en gebruikersbeheer van de Vlaamse Overheid (ICM/ADM)
- **Efficiënt**: koppeling met Verrijkte Kruispuntbank voor Ondernemingen (VKBO)

E-loket

- Doel**: accurate gegevens** over de onttrokken hoeveelheden
  - → Betere waterbalans
  - → Waterbeschikbaarheid versus wateronttrekking
  - → Onderbouwing beleid (bvb. onttrekkingsverboden)

- **Registratie van hoeveelheden:**
  - → Bij aanvraag: inschatting
  - → Na onttrekking:
    - × 15 dagen na einde onttrekkingsticket
    - × Jaarlijks voor 15 maart bij machtiging
    - × E-mail met vraag/herinnering

E-loket: onttrekkingsverboden

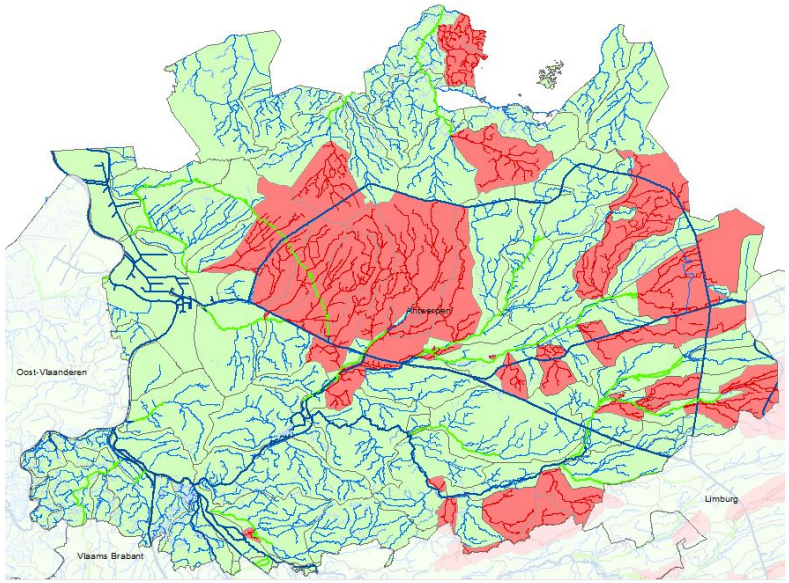

- **Actuele kaart** met onttrekkingsverboden in Vlaanderen
  - → E-loket
  - → https://www.vlaanderen.be/droogtemaatregelen
  - → Website waterbeheerders
- **Geen mogelijkheid tot melding** bij onttrekkingsverbod
- **Verwittiging van onttrekkers met onttrekkingsticket per** e-mail dat onttrekkingsverbod ingesteld werd (tijdelijke schorsing onttrekkingsticket)

E-loket: wie doet aanvraag melding?

- **Wie doet aanvraag**?
  - → Gebruiker
  - → Gemachtigde volmachthouder

- **Wie onttrekt water?**
  - → Gebruiker
  - → Een andere persoon of bedrijf, die wordt opgegeven in de aanvraag

Stap 1

- **Selectie waterloop**
- **Keuze:**
  - → Melding (tijdelijk)
  - → Machtiging (permanente inrichting)

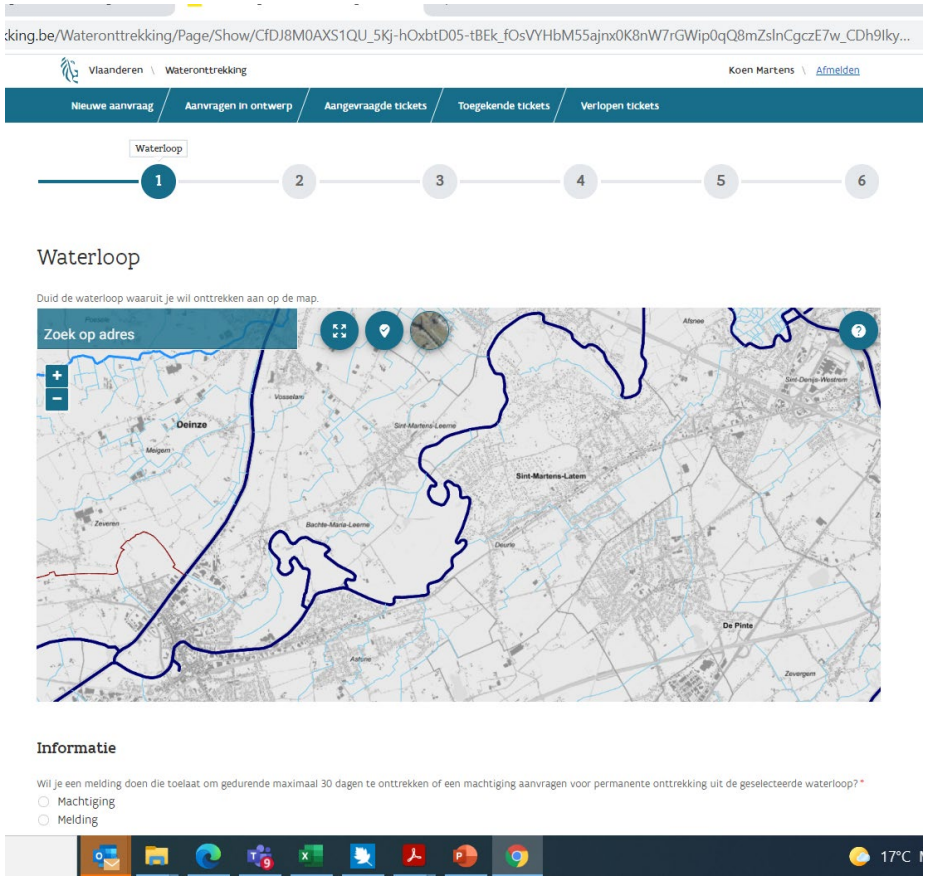

Stap 2

- **Gegevens aanvrager**

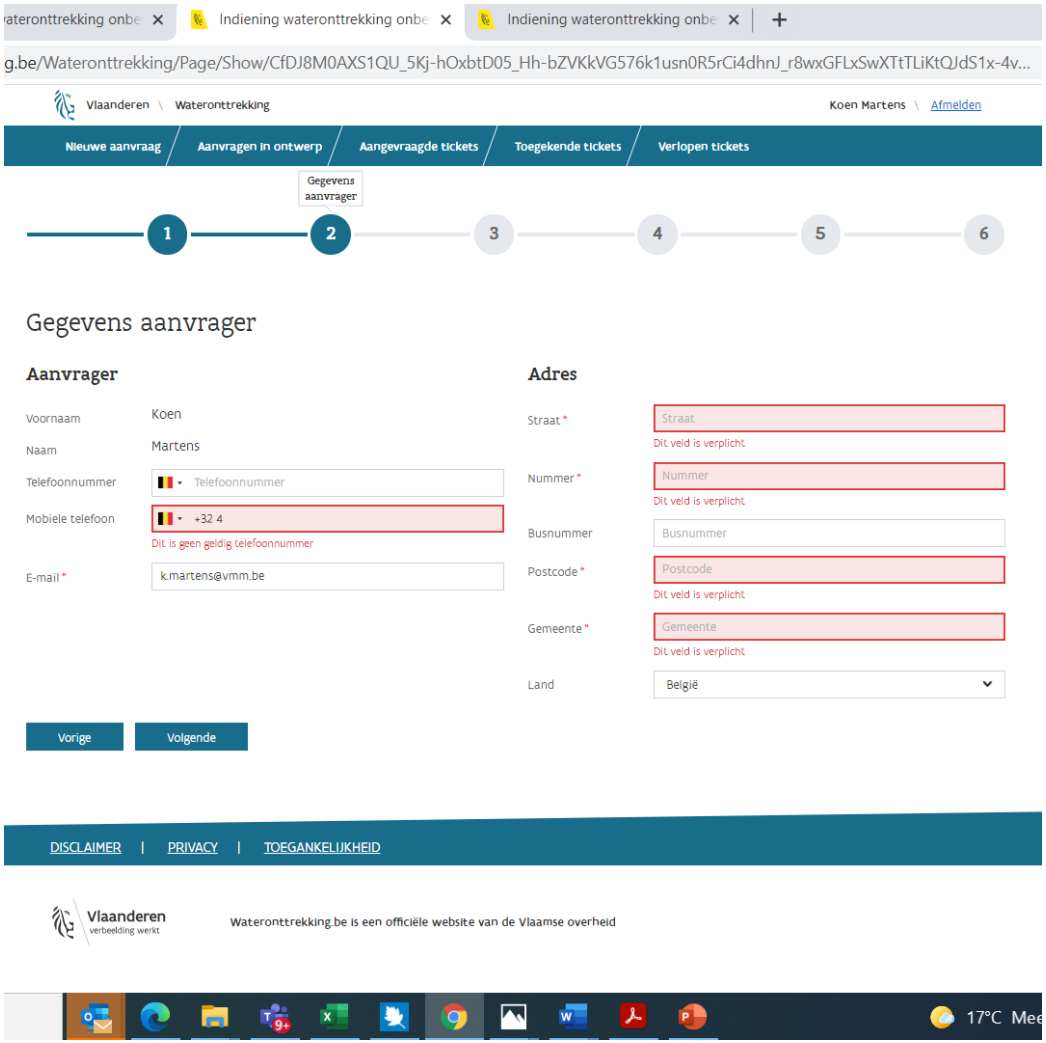

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Stap 3

- Wie is onttrekker?
- Waar onttrekken (eigen perceel, weg, perceel met toelating)?
- Gegevens over wijze onttrekking (haspel, waterton)

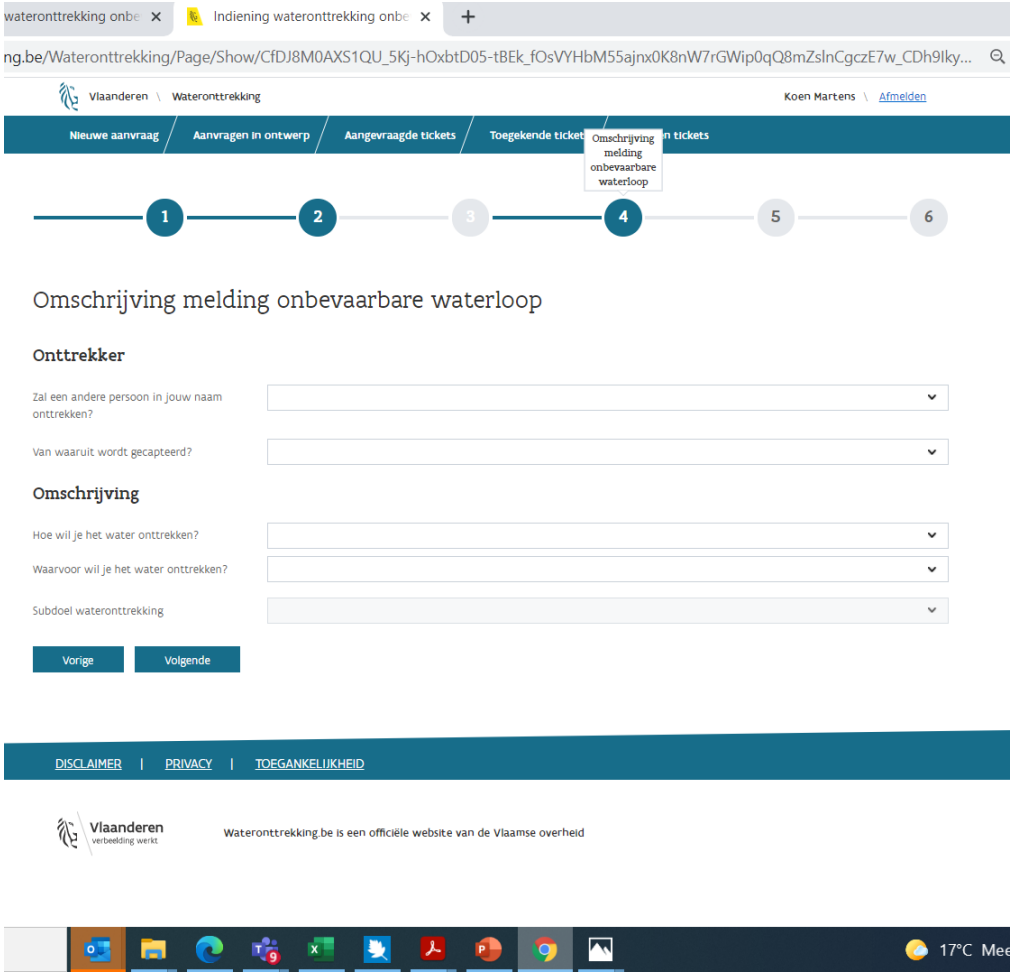

Stap 4

- **Bevestiging algemene voorwaarden**

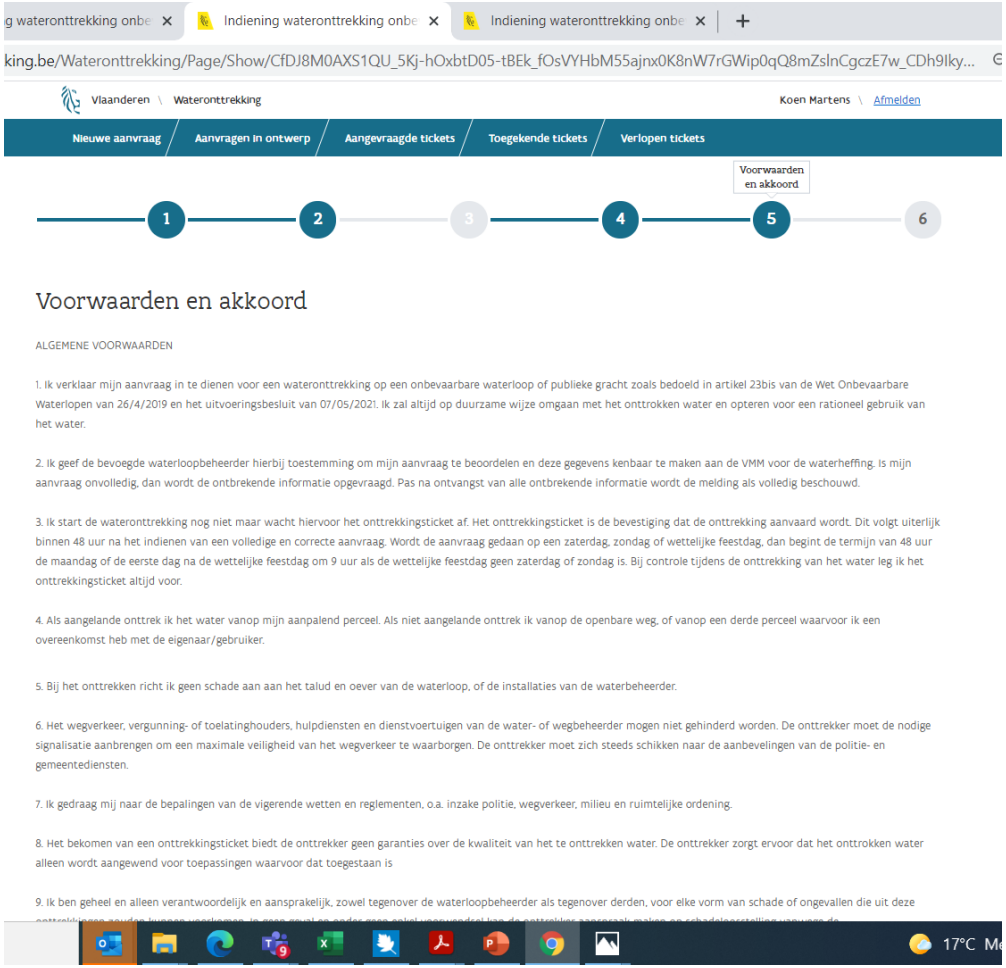

Timing

- **Uitvoeringsbesluit wet onbevaarbare waterlopen:**
  - → Goedkeuring 7 mei 2021
  - → Publicatie BS: 28 juni 2021
  - → In werkingtreding: 8 juli (10 dagen na publicatie)
- **Meldingsplicht: na ministerieel besluit**
- **E-loket www.wateronttrekking.be**
  - → Belangrijk om meldingen deze zomer in te geven:
    - × Data onttrekkingen
    - × Informatie onttrekkingsverboden/calamiteiten
    - × Test e-loket: optimalisatie i.f.v. 2022